

4. Виноградська Г. Обжинковий вінок у контексті традиційної жнивварської обрядовості українців. Суми, 2007. С. 54–55.
5. Виноградова Л. Н. Проводи русалок. К., 1985. С. 108–109.
6. Возняк М. Народний календар з Овруччини 50 рр. XIX ст. К.: «Древляни», 1996. С. 290–292.
7. Климець Ю. Д. Купальська обрядовість України. Київ: «Наукова думка», 1990. С. 143–144.
8. Клименик С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. Львів: «Обереги», 1994. С. 54–58.

Федоров Назар

Науковий керівник – проф. Алексієвець Л.

ДУБРОВИЦЯ ДОБИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Побудова незалежної і демократичної України можлива за умови вивчення вітчизняної історії, духовної культури, осягнення вагомості кожного населеного пункту, розуміння їх місця, значення й ролі в загальному процесі українського державотворення. У цьому контексті – ствердження національної державності – опертя віднаходимо у власній історії.

Історичне краєзнавство та регіоналістика відіграють особливо помітну роль. Українська історія має міста і містечка, перші згадки про які сягають глибокої давнини, й котрі нині вирізняються розвитком, людьми, участю у загальнодержавному процесі, новими відкриттями. Звісно у всій сукупності яскравих моментів, які захоплюють й проблеми місцевого і всеукраїнського рівнів, що потребують вивчення. Серед таких міст є й моя Дубровиця Рівненщини, котра в цьому році відзначатиме 1015-річницю з дня віднайдення письмової згадки і нині відомої як бурштиновий край України.

Дубровиця правдиво рахується одним із найдревніших поліських міст, і загалом України, її історія є неповторною, самобутньою, багатою на пам'ятки історії та культури, вважається окрасою українського Полісся. За свою понад тисячолітню історію місто пережило чимало подій, випробувань у боротьбі за українську державність [1-3].

У 1990-ті роки в місті діяли льонопереробний завод, бавовнопрядильна фабрика, музей Дубровицького збройного повстання 1918-1919 років. У січні 1995 року Верховна Рада України ухвалила постанову про включення до складу Дубровиці землі Дубровицького району загальною площею 301,1 га. У травні 1995 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову щодо приватизації дубровицьких АТП-15642 та льонозаводу, а в липні того ж року прийняв ще одну постанову щодо приватизації іншої низки підприємств міста: виробничого об'єднання з обслуговування сільського господарства, відгодівельного пункту та «Дуботекс».

30 липня 1997 року Дубровицька міська рада рішенням затвердила сучасний герб і прапор Дубровиці (автори проєктів - Ю. Терлецький і А. Гречило). Герб: у синьому полі щита - золотий якір, у срібній главі - сім зелених дубових листків і два золоті жолуді з чорними шапочками; щит увінчує срібна міська корона. Прапор: квадратне полотнище, на синьому тлі якого жовтий якір, на білій верхній горизонтальній смузі (шириною в 3/10 сторони прапора) - сім зелених дубових листків і два жовті жолуді з коричневими шапочками. У гербі використано елемент міського знака XVIII ст. (якір), дубове листя та жолуді є номінальними символами й підкреслюють назву міста. [2].

Величавими свідками минулого Дубровиці є два храми - костел Іоана Хрестителя (1695-1702) і церква Різдва Богородиці (1861). Із проголошенням незалежності України обидва храми були відреставровані. Дубровиця за цей час помітно розквітла, погарнішала. У місті розвиваються традиційні для цієї місцевості лісопереробна та комбікормова галузі. На найсучаснішому обладнанні працює потужний лісопереробний комплекс Дубровицького держлісгоспу, відкрито лінії з виробництва макаронних виробів та розливу води, монтується нова технологічна лінія м'ясопереробки ТОВ „Полісся-продукт”, налагоджено виробництво з випуску зварювальних металів за найсучаснішою технологією відомого Київського інституту електрозварювання ім. Є. Патона на ДП "Іскра". Випускає пряжу ДП "Поліссятекстиль", здійснюється видобуток поліського бурштину, який за якісними характеристиками високо цінується не тільки в Україні, а й за кордоном. Виробничу діяльність в районі здійснюють 8

сільськогосподарських підприємств, 1 фермерське господарство, які використовують 3140 га ріллі та 16685 особистих селянських господарств, що займають 15647 га ріллі.

Транспортні перевезення здійснюються автомобільним та залізничним транспортом. Автомобільним транспортом обслуговується 23 приміських маршрути, які з'єднують 96,5 % сільських населених пунктів з районним центром, 23 міжміських маршрути, що з'єднують населені пункти району з обласним центром.

Споживчий ринок району представлений 148 об'єктами побутової. Найбільша питома вага припадає на послуги, пов'язані з лісовим господарством - 20,0 %, сільським господарством - 18,0 %, перевезенням вантажів - 12 %, перукарські послуги - 10 %, комп'ютерні послуги - 8 %, ремонт взуття - 3 %, послуги лазень - 2 %. Торговельна мережа району налічує 395 підприємств роздрібною торгівлею та ресторанного господарства. На території району діє ринок на 1704 торгові місця, чотири автозаправні станції [3].

Місцеві органи влади представлені Дубровицькою міською радою. Дубровиця є адміністративним центром та єдиним населеним пунктом міської ради. До міської ради входить 30 депутатів. Про громадянську активність і патріотизм говорять жителі міста та району, багато з яких брали участь в антитерористичній операції. Розвивається та набирає оборотів волонтерство.

У місті діють Дубровицький історико-етнографічний музей, центральна районна бібліотека та районна бібліотека для дітей, кінотеатр «Доміно», багато закладів громадського харчування, кафе, значно збільшилася кількість магазинів, супермаркетів, на стадіоні Горинь почалося будівництво спортивного комплексу за підтримки депутата Василя Яніцького.

3 березня 2011 року рішенням сесії районної ради був затверджений статут «Дубровицького історико-етнографічного музею. Серед експонатів — мистецькі твори гончаря Є. Кулика, майстрині народної творчості Уляни Кот; фотоматеріали про графів Плятерів, копії сторінок Пересопницького Євангелія тощо.

Станом на 2019 рік у місті діють три загальноосвітні школи, професійний ліцей, музична школа та дитячо-юнацька спортивна школа.

Станом на 2019 рік на території міста в межах радіочастот FM-діапазону своє мовлення проводять 5 всеукраїнських та регіональних радіостанцій: «UA: Радіо Культура»; «UA: Українське радіо»; «Радіо „Рівне-FM“»; «Радіо „Полісся“»; «Стильне радіо „Перець FM“». Крім того, з 2004 року діє «Радіо Дубровиця», яке було засноване і фінансується Дубровицькою районною радою.

Серед друкованих видань найпопулярнішими є «Дубровицький вісник», «Рівненська газета», «Вільне слово». «Дубровицький вісник» заснований у жовтні 1993 районною радою, 1997 року до її співзасновників долучилася районна державна адміністрація. Основна тематика: соціальний захист, сільське господарство, спорт, промисловість.

Окреме місце в історії Дубровиці доби незалежності слід приділити бурштину. На даний момент завдяки органам місцевої влади незаконний видобуток сповільнив свої темпи. Не одноразово відбувалися сутички правоохоронців та старателів в які потрапляло і місцеве населення.

Розвиток Дубровиці й району в умовах незалежності України, був і є невіддільним від загальнонаціональних інтересів. Дубровиця сьогодні є доволі мальовничим і затишним містом, багатим на пам'ятки історії та культури.

Дубровичани люблять рідний край і своє чудове місто. Попри труднощі, пов'язані з суспільно-економічною кризою, видобутком бурштину, військовими діями й участю в АТО, дубровичани сповнені бажання працювати й надалі примножувати традиції й культурно-історичні пам'ятки міста, зберегти історичне обличчя і його красу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексієвцев Л., Алексієвцев М. Дубровиця крізь віки: основні віхи історичного розвитку. Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: історія, міжнародні відносини. Присвячено 1010-ій річниці м. Дубровиця. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. Вип. 16. У 2 ч. Ч. 2 С. 20-35.
2. Історичні нотатки: герби Дубровиці. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://my.rv.ua/hotnews/istorichni-notatki-gerbi-dubrovitsi/>

Дунас Олеся
Науковий керівник – проф. Алексієвець А.

ПОСТАТЬ ЯНА ГУСА В ІСТОРІЇ ЧЕХІЇ

Кожна держава має своїх героїв, у Чехії - це Ян Гус.

Ян Гус - чеський релігійний мислитель, філософ, один із перших реформаторів католицької церкви, ректор Празького університету та національний герой. Він до останніх днів відстоював свою позицію і вчення, його дух був незламним і саме через це спіткала страшна доля...

Актуальність теми полягає у вивченні постаті Яна Гуса як ідеолога чеської реформації, його важливий внесок у долю країни та майбутнє Європи. Мета дослідження полягає у визначенні головних аспектів та ідей вчення Яна Гуса.

Ян Гус був одним із перших в континентальній Європі послідовників ідей англійця Джона Вікліфа - передвісника Реформації, який боровся проти зловживань Римської курії, одним з перших реформаторів католицької церкви, що майже на сторіччя випередив своїх наступників - Мартіна Лютера, Жана Кальвіна та Ульріха Цвінглі [1].

Історія Яна бере початок 1372 року у простій селянській родині в Богемії, у містечку Гусинець. Через це згодом він отримав прізвище Гус. У 1390-1396 рр. навчався в Празькому університеті. У 1402 році починається найважливіший період життя Яна Гуса - він стає пастором Вифлеємської церкви. Його відповідальне ставлення і бажання донести істину народу були відображені у всьому, він поєднував роботу з викладанням в університеті й мав успіх у своїх працях [2].

Ян Гус критикував католицьке священство і Папу, авторитет котрого ставив нижче авторитету Святого Писання. Кому таке сподобається ?!

«Кожен християнин повинен шукати правди, ризикуючи благополуччям, спокоєм і життям», - заявив на весь світ Ян Гус [3].

Його вчення полягало в тому, що наявний порядок у церкві необхідно змінити, а люди мають повернутися до того життя, яке заповідав Христос, у суспільстві не повинно бути несправедливості, експлуатації та безморальності [4, с. 152].

«Я бентежу народ? Це звинувачення нагадує звинувачення Христа: збентежив усю Юдею - від Галілеї до цих місць. Хто проповідує, щоб священники не були розпутниками, не грабували в жадібності свій народ, продаючи йому святі таїнства, а задовольнялися б одним скромним життям, того зараз же називають ганьбителем церкви і еретиком. Хто ж проповідує, що священники праведні, що вони Божі помічники і мають владу спасати і губити душі віруючих, що ніхто не сміє їх покарати, вони ж мають право на найкращу їжу і найбагатші володіння, той гідний проповідник і йому дозволено проповідувати» [2].

У 1413 р. теологічний факультет Празького університету засудив Гуса як еретика. Його звинуватили в помилках у науці про таїнства, святих, відпущення гріхів, а також підриві авторитету церкви і непокірності Папі та єпископам. 4 грудня 1414 р. було призначено слідчу комісію про розгляд справи реформатора, а через два дні Яна ув'язнили в Домініканському монастирі, де він перебував до березня 1415 р. В ув'язненні Гус написав ще кілька праць, зокрема: «Про покаяння», «Про любов до Бога», «Про трьох людських ворогів», «Про смертний гріх» та «Про шлюб».

6 липня 1415 р. міська рада Констанци винесла ухвалу стратити Яна через спалення. Одна з легенд говорить, що останніми словами, які промовив філософ на вогнищі були: «Я лише Гусак, за мною прийде Орел». Так Гус передбачив прихід нового Реформатора церкви, діяльність якого стане успішною - Мартіна Лютера. Наслідки Реформації віддалися ще нищівнішими для Європи релігійними війнами між католиками і протестантами, в порівнянні з якими гуситські війни були легким подихом вітерця.